

C MOCCA Over Cultuureducatie is een uitgave van Mocca t.b.v. PO- & VO-scholen/schoolbesturen

CULTUUREDUCATIE IN DE BREDE SCHOOL

Cultuureducatie in Amsterdam 2010

Het blijft spannend, zes maanden lang. Je prikt een datum, 14 april, bedenkt een programma, benadert sprekers, kiest een locatie en stuurt een vooraankondiging uit. En dan komen de vragen: Hoe zorgen we voor contactmomenten tussen culturele instellingen en scholen? Vinden ze de netwerkluunch een goed idee? De

meeste cultuurcoördinatoren zijn ook gewoon leerkracht, dus je vraagt nogal wat van ze in die vier uren op de woensdagmiddag.

Gelukkig, de dag voor de bijeenkomst konden we nog wat broodjes bijbestellen. Er waren 280 aanmeldingen voor de lunch en een totaal van 400 deelnemers aan het programma; 222 leerkrachten en andere geïnteresseerden en 180 culturele instellingen en kunstenaars.

Voor één dag was het Muziekmakerscentrum de ontmoetingsplaats voor leerkrachten en cultuurcoördinatoren uit heel Amsterdam. Zo'n 200 van u waren uit Noord, Zuidoost en alle andere stadsdelen naar de Moccabijeenkomst Cultuureducatie in Amsterdam gekomen. Uit de evaluaties, 235 in totaal, weten we dat er veel contacten zijn gelegd tussen scholen en culturele instellingen voor het cultuureducatieprogramma voor uw school.

Kijk op www.mocca-amsterdam.nl/aanbieders als u meer informatie over een instelling zoekt of de evaluaties van andere scholen wilt lezen. En bel ons als u wilt doorpraten over de uitvoering van uw cultuureducatieprogramma, onder schooltijd of in de brede school. In deze nieuwsbrief leest u hoe een school cultuureducatieprogramma's onder en na schooltijd met elkaar koppelt en over de Brede School Zuidoost waar clusters van scholen samenwerken.

Peggy Brandon
Directeur Mocca

AGENDA

- **27 mei:** Netwerk speciaal onderwijs, 16.00-18.00 uur, Alphons Laudyschool VSO
- **27 mei:** Netwerk PO-scholen Oost-Watergraafsmeer, 15.30-17.00 uur
- **31 mei:** AFK spreekuur, uiterste inleverdatum 21 mei
- **3 juni:** VO Theateradviesdag, zie pag. 6
- **10 juni:** Dag van de Cultuureducatie, Arnhem
- **17 juni:** Netwerk PO-scholen Zuidoost, 15.30-17.30 uur
- **28 juni:** Dag van Onderzoek Cultuureducatie, Nijmegen
- **28 juni:** AFK spreekuur, uiterste inleverdatum 18 juni

OPROEP

- Meldt u aan voor de nieuwe ICC-cursus: pag. 5

Cultuureducatie in Amsterdam 2010

RICHT JE OP GOEDE PARTNERS EN GA ERMEE AAN DE SLAG

Leerling 't Koggeschip

Lidy Nelissen, icc'er, interne begeleider en coördinator brede school van Katholieke Basisschool 't Koggeschip, vertelt dat zij een brede school zijn geworden toen ze in 2006 de prachtige nieuwbouw betrokken. Het gebouw delen ze samen met diverse partners zoals de welzijnsorganisatie Impuls, die de voor- en naschoolse opvang verzorgt, en culturele organisaties als de Muziekschool en Theaterschool 4 West. Beide laatstgenoemden spelen een belangrijke rol in zowel het binnenschoolse als het naschoolse programma.

De school heeft een duidelijke onderwijsvisie en biedt leerlingen de kans om hun talenten te ontdekken en zich te ontwikkelen in vier talentgebieden: kunst & cultuur, sport & gezondheid, techniek, wetenschap & natuur en communicatie & nieuwe media. Alle leerlingen van groep 1 tot en met 8 maken kennis met alle vier gebieden. Daarnaast is er voor elk leerjaar een verdiepend project van acht tot zestien weken in theater, muziek of dans. Binnen het gebied kunst & cultuur heeft 't Koggeschip gekozen voor extra verdieping in de podiumkunsten. "Het is belangrijk dat je als school keuzes maakt. Je kunt niet op alle talentgebieden een leerlijn ontwikkelen", vertelt Lidy.

Er is een duidelijke koppeling tussen het programma onder schooltijd en het naschoolse aanbod. Lidy is twee dagen per week in dienst bij 't Koggeschip en twee dagen per week bij stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer, waar ze een overkoepelende functie heeft als coördinator Brede Talentontwikkeling voor het project 'Schatkamer', dat naschoolse activiteiten voor veertien scholen organiseert.

Onlangs heeft Lidy een nieuw initiatief gelanceerd: 'Schatkamer in de buurt', waarbij drie basisscholen hun naschoolse activiteiten voor groep 7 en 8 gezamenlijk aanbieden. Voor de podium-

kunsten komen de leerlingen van alle drie de scholen naar 't Koggeschip, voor ICT, nieuwe media en techniek gaan ze naar de Timotheusschool en op de Goeman Borgesiusschool is een project beeldende kunst aan de gang. Zo leren de kinderen uit de buurt elkaar kennen en wordt de sociale cohesie vergroot.

Gevraagd naar tips voor andere scholen, adviseert Lidy om te investeren in een coördinator. "Het kost heel veel tijd, vooral de zoektocht naar geld. Denk aan alle subsidieaanvragen die je moet doen." En tot slot: "Richt je op een paar goede partners - twee of drie - en ga ermee aan de slag!"

Je moet als school keuzes maken

Aanrader: Een kijkje in de keuken nemen bij 't Koggeschip? Kijk dan naar het filmpje Kinderrestaurant op: www.stkba.nl/koggeschip

Clare McGrath

Leerling 't Koggeschip

CULTUURCOACH OP HET IJBURG COLLEGE

Als ik het Grand Café IJburg College betreed, waar een groep leerlingen lunch voor de hele school bereidt, komt de frisse geur van versgesneden komkommer me tegemoet. Ik loop naar boven, waar Judith Nieuwland, de 'cultuurcoach' of 'combinatiefunctionaris cultuur' kantoor houdt.

Leerling IJburg College

Tot voor kort was Judith de enige cultuurcoach in Amsterdam; de andere 35 combinatiefunctionarissen waren sportcoaches. Bij de overleggen voelde ze zich een buitenbeentje, maar in april is zij voor het eerst naar een regiobijeenkomst geweest waar ze cultuurcoaches uit andere

gemeenten heeft ontmoet. "Het was zo fijn om mensen tegen te komen die dezelfde functie hebben als ik! Ik heb veel ideeën opgedaan", vertelt ze.

Het viel haar op dat iedere gemeente een andere invulling aan de functie geeft. In sommige plaatsen verzorgt een groepje cultuurcoaches het naschoolse aanbod rondom één discipline, theater bijvoorbeeld, en biedt dit aan bij meerdere scholen. In andere gemeenten heeft de cultuurcoach een rol als intermediair tussen het onderwijs en de cultuuraanbieders.

En hoe pakt Judith het aan? Ze richt zich op drie terreinen: ten eerste het verrijken van het binnenschoolse programma met meer kunst en cultuur; ten tweede het aanbieden van naschoolse workshops en projecten en als derde het organiseren van workshops en evenementen in de wijk.

Om het binnenschoolse aanbod te versterken, werkt Judith samen met de docenten van het leergebied kunst & cultuur. Ze organiseert onder meer museumdagen, kunstdagen en zogeheten 'andersweken': weken waarin de normale lessen vervallen en projecten plaatsvinden. Maar ook andere leergebieden zijn volop bezig met cultuureducatie. Het onderwijsprogramma op het IJburg College is georganiseerd rondom thema's; vakoverstijgend werken is hierdoor eerder regel dan uitzondering. In het weekritme wordt rekening gehouden met workshops en bijzondere activiteiten.

Naast het werken met verschillende culturele partners in de stad, zoekt het IJburg College samenwerking met organisaties die ook een wijkfunctie hebben. In blokken van een aantal weken werken zij met partners als Nowhere, Theatraal IJburg en het Amsterdams Historisch Museum. Activiteiten die onder schooltijd beginnen, worden voortgezet in het naschoolse aanbod. Deze workshops worden ook aangeboden voor jongeren uit de buurt.

Het derde terrein, het ontplooiën van activiteiten en evenementen voor de wijk, staat nog in de kinderschoenen. Judith maakt een start met het mede-organiseren van IJvent, een festival voor alle kinderen en jongeren op IJburg. Judith benadrukt hoe belangrijk het is om met betrouwbare, professionele partners te werken. En dat kost geld.

Clare McGrath

De functie van combinatiefunctionaris is vanuit het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap opgezet om de brede school te versterken. Een combinatiefunctionaris is in dienst bij één werkgever, bijvoorbeeld een school(bestuur), culturele instelling of sportvereniging, maar werkt op twee terreinen tegelijk: onderwijs + cultuur of onderwijs + sport. Landelijk werkt 94 procent van de combinatiefunctionarissen in de sportsector en 6 procent in de cultuursector.

BREDE SCHOOL ZUIDOOST, EEN KENNISMAKING MET...

Jan Baan, clustercoördinator voor Brede School Zuidoost en leerkracht groep 6 en 7 op Basisschool Onze Wereld

Op 21 april lanceerde het Projectbureau Primair Onderwijs Zuidoost (PPOZO) de website www.bredeschoolzuidoost.nl met informatie voor leerkrachten, ouders en kinderen over de brede school in Amsterdam Zuidoost. Kort daarna sprak ik Jan Baan over de school, de organisatie, de nieuwe website en de stand van zaken tot nu toe.

De Brede School Zuidoost is een samenwerking tussen het stadsdeel, de schoolbesturen en de basisscholen. In totaal doen 24 scholen mee, die werken in clusters van scholen die dicht bij elkaar liggen. Jan Baan is een van de drie clustercoördinatoren en organiseert naschoolse activiteiten voor zijn clusters. Samen met algemeen coördinator

Jan Baan

Malous Goossens coördineren en organiseren zij de Brede School Zuidoost. Jan organiseerde voor zijn drie clusters al honderd activiteiten.

Jan overlegt regelmatig met de directies van de scholen uit zijn clusters. Ze bespreken praktische zaken als waar en wanneer de activiteiten plaatsvinden, maar ook

kwaliteitseisen waar het naschoolse aanbod en de cultuuraanbieder aan moeten voldoen. Dit is hard nodig. "Ik weet dan precies wat de school wil", zegt Jan, "en ik stel een passend programma samen. Ook ontmoeten de directies elkaar en wisselen ze kennis uit; dat is een leuke bijkomstigheid. Sommige scholen werken graag met een doorlopende leerlijn, die op school begint en doorwerkt in het naschoolse aanbod. Wij geven daar ook de voorkeur aan, maar het gebeurt lang niet altijd zo."

Jan onderhoudt ook de contacten met cultuuraanbieders en maakt financiële afspraken. Het aanbod is gebundeld in een boekje en gericht op brede talentontwikkeling. Hierbij let hij op aanbod dat in de vrije tijd kan worden doorgezet. Hij staat open voor de schoolwens: "Als

scholen zelf cultuuraanbieders, instellingen of kunstenaars kennen waar ze prettig mee samenwerken, hoor ik dat graag. Ik benader hen dan om projecten te doen in de brede school."

De coördinator stelt een passend cultuurprogramma samen

Eens in de acht weken overlegt Jan met de interne coördinatoren uit het cluster. Zij denken actief mee over de samenstelling van het naschoolse aanbod en regelen praktische zaken. De interne coördinatoren schrijven de kinderen van hun school in voor naschoolse activiteiten. Dat gebeurt binnenkort online, via de nieuwe website.

"Helaas is de interne coördinator niet dezelfde persoon als de interne cultuurcoördinator (de icc'er), dat is erg onhandig. We sporen deze twee personen aan om samen te werken, en we stimuleren scholen de taken in de toekomst bij één persoon onder te brengen, een breed schoolcoördinator."

Kiran Sukul
Accountmanager Cultuur

MOCCA NIEUWSFLITS

Voucherbank wordt Voucherbeheer Amsterdam

De Voucherbank heeft vanaf heden een nieuwe naam: Voucherbeheer Amsterdam. Verder blijft de regeling ongewijzigd en via de oude site wordt u doorgeleid naar de nieuwe site.

Certificeringscursus Interne Cultuurcoördinator 2010-2011 door Mocca en het Amsterdams Historisch Museum (PO)

Word een gecertificeerde icc'er met de cursus Interne Cultuurcoördinator van Mocca en het Amsterdams Historisch Museum. Wilt u meer weten over cultuureducatie, heeft uw school nog geen cultuureducatieplan of heeft uw school wel al een cultuureducatieplan maar heeft u hulp nodig dit plan te vertalen naar de praktijk? Volg dan de lcc-cursus. Deze cursus is ontwikkeld door Cultuurnetwerk Nederland voor leerkrachten die een cultuureducatiebeleidsplan willen schrijven en zich met collega-cursisten willen laten inspireren.

De cursus start eind oktober 2010 en loopt tot maart 2011. Kijk voor algemene informatie op www.cultuurcoordinator.nl en op www.mocca-amsterdam.nl voor informatie over de Amsterdamse cursus of neem contact op met Fleur de Kort via fdekort@mocca-amsterdam.nl

Dossier ICC gratis voor gecertificeerde icc'ers (PO)

Heeft u de officiële ICC-cursus gevolgd? Dan ligt een gratis exemplaar van het *Dossier ICC 2010* voor u klaar bij Mocca! Neem hiervoor contact op met uw accountmanager.

Dit praktische boek vol informatie, ideeën en tips is interessant voor iedereen die zich bezighoudt met cultuureducatie in het basisonderwijs. Het boek is te bestellen voor 25 euro via po.cultuurcoordinator.nl/dossiericc

Gratis abonnement Bulletin Cultuur & School

Het gratis *Bulletin Cultuur & School* verschijnt vijf keer per jaar. U vindt daarin tips om cultuureducatie in school en culturele instellingen te verstevigen, reportages uit de praktijk, verslagen, achtergrondartikelen, interviews en informatie over cultuureducatiebeleid.

Te bestellen via: www.cultuurplein.nl/bulletin

Introductietraining Mediawijsheid voor PO en VO

Mediawijzer.net organiseert een introductietraining van één middag rondom mediawijsheid. Leerkrachten van het primair en voortgezet onderwijs ontdekken welke onderwerpen binnen mediawijsheid vallen en gaan actief aan de slag met opname- en montageapparatuur. Ook krijgt u inzicht in het actuele aanbod van trainingen, lesmateriaal en activiteiten rondom mediawijsheid. Volgende bijeenkomst: 9 juni. Locatie: Beeld en Geluid te Hilversum.

MOCCA NIEUWSFLITS (vervolg)

VO opgelet! Terugboeken leerlingenbudget tussen 20 mei en 6 juni

Tussen 20 mei en 6 juni kunnen budgethouders weer individueel tegoed van leerlingen terugboeken naar het klassikale account. Informeer de betreffende leerlingen wanneer u leerlingenbudget terugboekt. Zo voorkomt u dat leerlingen straks tevergeefs bij een instelling proberen te betalen met de Cultuurkaart. U kunt individueel budget terugboeken door in te loggen op www.cultuurkaart.nl en onder het tabblad 'Klas' te klikken op de knop 'Terugboeken budget leerling'.

Theateradviesdag 2010 voor VO

Op donderdag 3 juni vindt de 5e editie van de Amsterdamse Theateradviesdag plaats. Elf theaterinstellingen slaan de handen ineen en stellen een boeiend programma samen met theatrale presentaties, workshops, lezingen en informele meetings tussen gezelschappen, theaters, educatiemedewerkers, docenten en leerlingen van het voortgezet onderwijs.

Dit jaar komt geen gids uit, maar een nieuwe site met alle voorstellingen en het educatieve aanbod. Donderdag 3 juni van 9:00 tot 15:30 uur in Theater Bellevue, Leidsekade 90, Amsterdam.

Voor meer informatie en inschrijving: www.theateradviesdag.nl

Jeugdcultuurfonds

 Ieder kind mag op dansles of een instrument leren bespelen. Het Jeugdcultuurfonds haalt financiële drempels weg en geeft kinderen in achterstandsposities de gelegenheid om mee te doen aan actieve kunstbeoefening.

Een leerkracht of docent, een maatschappelijk werker of jeugdhulpverlener kan een aanvraag doen voor een kind. De bijdrage van het Jeugdcultuurfonds is maximaal 450 euro per kind per jaar.

© Anouck Wolf

Leo tijdens de Cultuureducatiedag 2009

LEO OVER CULTUUREDUCATIE

Leo Smolenaers is 11 jaar en schrijft regelmatig over zijn eigen culturele belevenissen voor de nieuwsbrief.

Kunstschooldag 26 maart 2010

Een tijdje terug ben ik naar de Kunstschooldag geweest. Met een paar kinderen uit mijn klas ben ik naar drie verschillende activiteiten geweest. We gingen eerst naar een museum dat NiNsee heet. Daar hebben we geleerd over slavernij van vroeger en van nu. Daarna zijn we naar de Kleine Komodie gegaan, waar een erg grappige komediant optrad. Toen gingen we naar de Melkweg om naar een concert te luisteren. Dat concert klonk heel erg mooi en later werd er een liedje gespeeld waar kinderen uit het publiek de muzikanten vervingen. Alleen was er een klein probleem; sommige kinderen gingen daar vechten. Behalve dat vond ik het een heel erg leuk uitje. Doe! Leo Smolenaers (groep 8A)